

VỀ ĐẸP VĂN HÓA TRONG LỄ SEN ĐÔL TA CỦA ĐỒNG BÀO KHMER

Trong đời sống văn hóa tinh thần của đồng bào Khmer Nam Bộ, đặc biệt là tại các địa phương thuộc Sóc Trăng (cũ) – nơi có cộng đồng Khmer sinh sống đông đảo – Lễ **Sen Đôl Ta** là một trong những ngày lễ truyền thống quan trọng và thiêng liêng bậc nhất. Diễn ra vào cuối tháng 9 hoặc đầu tháng 10 Dương lịch hằng năm (nhằm ngày 29, 30 tháng 8 và mùng 1 tháng 9 Âm lịch của người Khmer), lễ hội này là dịp để con cháu tưởng nhớ tổ tiên, ông bà và những người thân đã khuất.

Lễ Sen Đôl Ta bắt nguồn từ sự kết hợp giữa tín ngưỡng dân gian và Phật giáo Nam Tông. Theo quan niệm của người Khmer, trong dịp này linh hồn của tổ tiên sẽ trở về thăm con cháu, vì vậy các gia đình thường chuẩn bị mâm lễ tươm tất, gồm cơm, bánh, trái cây và các món ăn truyền thống để cúng tại nhà và mang đến chùa làm lễ. Các ngôi chùa nổi tiếng ở Sóc Trăng như chùa Dơi (Mahatup), chùa Khleang, chùa Som rong, chùa Săng-ke,... là nơi diễn ra các nghi lễ tâm linh và đón đông đảo Phật tử Khmer đến hành hương, tụng kinh, nghe giảng pháp và cúng dường trong dịp lễ này.

Ảnh: Chùa Dơi (Zalo: Mary Ngô)

Lễ Sen Đôl Ta thường kéo dài trong ba ngày. Ngày đầu tiên gọi là “Đôl-ta Thnăm-tuc”, ngày thứ hai là “Đôl-ta chính lễ”, và ngày cuối là “Pithi-pchum-bân” – lễ tiễn đưa ông bà về cõi giới của họ. Trong những ngày này, không khí tại các phum sóc rộn ràng, người dân dọn dẹp nhà cửa, trang trí bàn thờ tổ tiên, chuẩn bị lễ vật chu đáo và mặc trang phục truyền thống để đến chùa. Đặc biệt, nghi thức “*Pchum Bân*” – dâng cơm và các vật phẩm lên chùa từ rạng sáng – là nét đẹp nổi bật thể hiện lòng hiếu thảo và tinh thần từ bi của người Khmer đối với những vong linh chưa được siêu thoát.

Ảnh: Tục đưa tiễn ông bà (Zalo: Ái Hân)

Không chỉ là một dịp để tưởng nhớ tổ tiên, Sen Đol Ta còn là ngày hội cộng đồng, gắn kết các thế hệ và thắt chặt tình làng nghĩa xóm. Những hoạt động truyền thống như múa Romvong, múa Lăm thôn, đua ghe ngo (tại các huyện như Trần Đề, Long Phú, Mỹ Tú...thuộc tỉnh Sóc Trăng cũ), làm bánh truyền thống như bánh tét, bánh ít, bánh num ansom... tạo nên không khí vui tươi, rộn ràng khắp các làng quê Khmer.

Ảnh: đồng bào Khmer tập trung cúng dường tại chùa

Tại Sóc Trăng (theo địa bàn hành chánh cũ), chính quyền địa phương cùng với các sư sãi và Phật tử luôn chú trọng việc tổ chức lễ Sen Đol Ta trang nghiêm, đúng phong tục nhưng vẫn gắn với phát triển du lịch văn hóa và giữ gìn bản sắc dân tộc. Những ngôi chùa Khmer như chùa Dơi, với kiến trúc độc đáo và không gian linh thiêng, không chỉ là nơi tu hành mà còn là trung tâm sinh hoạt văn hóa – tâm linh của cả cộng đồng.

Tóm lại, lễ Sen Đol Ta là một di sản văn hóa quý báu của đồng bào Khmer, đặc biệt là tại Sóc Trăng – nơi hội tụ nhiều giá trị truyền thống và tôn giáo đặc sắc. Việc duy trì và phát huy lễ hội này không chỉ giúp bảo tồn bản sắc văn hóa dân tộc

Khmer, mà còn góp phần làm phong phú thêm đời sống tinh thần của cộng đồng cư dân Nam Bộ nói chung.

Ảnh: Đồng bào dâng cơm tại chùa

Phú Lợi, ngày 23/9/2025

Trần Thị Kim Hồng